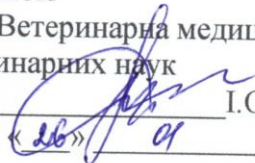

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Академічної ради з реалізації
освітньо-наукової програми
підготовки доктора філософії (PhD) за
напрямом
211 «Ветеринарна медицина», доктор
ветеринарних наук

I.O. Рубленко
« 26 » 01 2021 року

**Програма вступного іспиту до аспірантури зі
спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» за освітньо-
науковою програмою підготовки доктора філософії у
Білоцерківському національному аграрному університеті**

Програма вступного іспиту для вступників до аспірантури галузі знань 21 «Ветеринарна медицина» спеціальності 211 «Ветеринарна медицина», за освітньо-науковою програмою підготовки доктора філософії (PhD). – 2021 року. – 20 с.

Розробники:

Антіпов А.А. – кандидат ветеринарних наук, доцент, БНАУ

Власенко С.А. – доктор ветеринарних наук, доцент, БНАУ

Козій В.І. – доктор ветеринарних наук, професор, БНАУ

Ніщепенко М.П. – доктор ветеринарних наук, професор, БНАУ

Новак В.П. – доктор біологічних наук, професор, БНАУ

Рубленко І.О. – доктор ветеринарних наук, доцент, БНАУ

Рубленко М.В. – доктор ветеринарних наук, професор, академік НААН України, БНАУ

Рубленко С.В. – доктор ветеринарних наук, професор, БНАУ

Сахнюк В.В. – доктор ветеринарних наук, професор, БНАУ

Ярчук Б.М. – кандидат ветеринарних наук, професор, БНАУ

Програму вступного іспиту розглянуто та затверджено на засіданнях академічної ради:

Протокол № 1 від “26” 01 2021 року

Голова Академічної ради,
доктор ветеринарних наук

І.О. Рубленко

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У концепцію фахового вступного іспиту для здобувачів, які вступають до Білоцерківського національного аграрного університету за освітньо-науковою програмою «Ветеринарна медицина», покладено систему компетенцій, що відповідають освітньо-кваліфікаційній характеристиці та блоки змістових модулів, що складають нормативну частину змісту освітньої програми підготовки фахівців.

Нормативною формою фахового вступного іспиту у Білоцерківському національному аграрному університеті є екзамен.

Інформаційною базою, на підставі якої формуються засоби об'єктивного контролю рівня освітньо-наукової підготовки є система компетенцій та відповідні блоки змістовних модулів, що складають нормативну частину змісту освітньої програми підготовки фахівців.

Технологія конструювання стандартизованих засобів об'єктивного контролю рівня підготовки здобувачів третього освітнього рівня (тести, тестові завдання, ситуаційні завдання) базується на використанні технологій стандартизованого контролю.

Вступний фаховий іспит є засобом об'єктивного контролю якості вищої освіти підготовки Білоцерківського національного аграрного університету. Рівень фахової підготовки встановлюється опосередковано за допомогою різних за формою завдань і складається з теоретичної частини.

Фаховий вступний іспит передбачає:

вміння систематизувати теоретичні і практичні навички, отримані здобувачем вищої освіти за весь період навчання за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина»;

вільно володіти методиками теоретичного дослідження за розв'язання конкретних задач по різних предметах;

вміння працювати на рівні сучасних інформаційних технологій;

підготовленість здобувача вищої освіти для самостійного аналізу та викладу матеріалу, вміння викладати та захищати свої знання перед екзаменаційною комісією;

вміння аналізувати, досліджувати проблему (задачу) за допомогою нових методів досліджень, будувати математичну модель, синтезувати та узагальнювати накопичений в процесі аналізу матеріал, а також розробляти певні рекомендації з профілактики та лікування тварин.

Фаховий вступний іспит проводиться як комплексна перевірка знань та умінь з дисциплін професійного напрямку.

На підставі виконання фахового вступного іспиту комісія оцінює знання та вміння з дисциплін професійного напрямку і приймає рішення про прийом здобувача вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня для навчання за даною спеціальністю.

Мета програми – формування у майбутніх фахівців науково-професійних компетентностей, необхідних для інноваційної науково-дослідницької діяльності та впровадження сучасних технологій дослідження в ветеринарній медицині, що відображається формуванням якісної підготовки аспіранта до наукової кар'єри.

Зміст програми:

1. перелік компетентностей, якими повинен володіти магістр, що вступає до аспірантури;
2. питання до програми;
3. список рекомендованої літератури;
4. критерії оцінювання якості знань осіб, що вступають до аспірантури зі спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина» на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

Перелік основних дисциплін/напрямків, що входять до програми вступного іспиту:

- 1.«Діагностика, лікування та профілактика інфекційних та інвазійних хвороб тварин»;
2. «Діагностика, профілактика та лікування акушерських, внутрішніх та хірургічних хвороб тварин»;
3. «Морфологія та фізіологія тварин».

Вступна програма створена на основі знань програми рівня вищої освіти магістра з спеціальності 211 ветеринарної медицини.

2. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДЛЯ ВСТУПНИКІВ ДО АСПРАНТУРИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА»

1. Знання та розуміння предметної галузі та професії.
2. Здатність спілкуватися державною мовою, як усно, так і письмово.
3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності).
6. Ефективно працювати, як член багатопрофільної команди з надання послуг.
7. Уміти критично розглядати та оцінювати літературу і мультимедійні ресурси.
8. Здатність до навчання впродовж усього життя та прагнення до навчання і професійного розвитку.
9. Здатність розробити програми забезпечення епізоотичного благополуччя відповідно до ветеринарного законодавства та вимог МЄБ.
10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
11. Здатність призначати та застосувати лікарські препарати, оцінювати їх ефективність і демонструвати процедури повідомлення про побічні реакції.
12. Здатність до розуміння значення зоонозів та хвороб тварин, що передаються через харчові продукти, для здоров'я людей, застосування принципів аналізу та оцінювання їх ризиків.
13. Здатність до розуміння і пояснення інтеграції щодо питань контролю здоров'я тварин та людей, ролі тісної співпраці фахівців ветеринарної медицини з лікарями гуманної медицини, практикуючими спеціалістами у мережі громадської охорони здоров'я і аналітиками ризиків для забезпечення безпечності продуктів харчування.
14. Уміння використовувати принципи місцевого, національного, міжнародного законодавства, стандартів з благополуччя тварин щодо гуманних методів їх вирощування, транспортування та проведення процедури забою з метою використання продуктів забою в харчовому ланцюзі.
15. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності.
16. Здатність дотримуватися правил біобезпеки, охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності.
17. Здатність проводити клінічні дослідження, результати їх аналізу з метою формулювання висновків щодо стану тварини чи встановлення діагнозу.
18. Здатність застосовувати методи і методики патолого-анатомічної діагностики хвороб тварин для встановлення остаточного діагнозу та причин їх загибелі.
19. Здатність здійснювати відбір, пакування, зберігання і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

20. Здатність організувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.
21. Здатність планувати, організувати та реалізувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні захворювання.
22. Здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції.
23. Здатність володіти навичками моніторингу анестезованих тварин, загальною і місцевою анестезією, транквілізацією тварин та управління болем.
24. Здатність використовувати критерії евтаназії за принципом біоетики.
25. Здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин.
26. Здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності.
27. Здатність розробляти та реалізувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.
28. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.
29. Здатність організувати нагляд і контроль за виробництвом, зберіганням, транспортуванням та реалізацією продукції тваринного і рослинного походження.
30. Здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.
31. Здатність здійснювати маркетинг і менеджмент ветеринарних засобів та послуг у ветеринарній медицині.
32. Здатність використовувати спеціалізовані програмні засоби для виконання професійних завдань.
33. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.
34. Здатність організувати, здійснювати і контролювати документообіг під час професійної діяльності.
35. Здатність проводити штучне осіменіння тварин, застосовувати методи контролю й інтенсивного відтворення та забезпечувати репродуктивне здоров'я самок і самців.
36. Здатність використовувати свої професійні можливості для сприяння розвитку ветеринарії знання і концепції «Єдиного здоров'я», з метою поліпшення здоров'я і добробуту тварин, якості догляду за тваринами і ветеринарного охорони здоров'я.
37. Демонструвати здатність справлятися з неповною інформацією, мати справу з непередбаченими обставинами, і адаптуватися до змін.
38. Проводити повне клінічне обстеження і демонструвати здатність у прийнятті клінічних рішень рішень.

Загальні компетентності

(згідно стандарту вищої освіти, магістерський рівень від 24.04.2019р., №558)

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
3. Знання та розуміння предметної галузі та професії.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності).
11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
12. Прагнення до збереження навколишнього середовища

Спеціальні компетентності

1. Здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних.
2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності.
3. Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності.
4. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.
5. Здатність застосовувати методи і методики патолого-анатомічної діагностики хвороб тварин для встановлення остаточного діагнозу та причин їх загибелі.
6. Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.
7. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.
8. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.
9. Здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції.
10. Здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин.
11. Здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності.
12. Здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.

13. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.
14. Здатність проводити судово-ветеринарну експертизу.
15. Здатність організувати нагляд і контроль виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження.
16. Здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.
17. Здатність здійснювати маркетинг і менеджмент ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині.
18. Здатність використовувати спеціалізовані програмні засоби для виконання професійних завдань
19. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.
20. Здатність організувати, здійснювати і контролювати документообіг під час професійної діяльності.

3. ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ПИТАНЬ

3.1. Перелік основних питань із «Діагностики, лікування та профілактики інфекційних та інвазійних хвороб тварин»

для підготовки до задачі вступних іспитів:

1. Інфекційна хвороба, її перебіг та форми прояву;
2. Проникнення та розповсюдження патогенних мікробів в організмі тварини;
3. Імунобіологічна реактивність (сприйнятливість і резистентність тварин) та її роль у епізоотичному процесі;
4. Неспецифічна та специфічна резистентність тварин до інфекційних хвороб;
5. Механізм передачі збудника інфекції та його епізоотичне значення;
6. Загальна і специфічна профілактика інфекційних хвороб;
7. Лабораторна діагностика, лікування та профілактика сибірки;
8. Лабораторна діагностика та профілактика туберкульозу;
9. Лабораторна діагностика та профілактика бруцельозу;
10. Лабораторна діагностика, лікування та профілактика лептоспірозу;
11. Лабораторна діагностика та профілактика сказу тварин;
12. Лабораторна діагностика та профілактика лейкозу великої рогатої худоби;
13. Інфекційний перитоніт котів;
14. Лабораторна діагностика та профілактика хвороби Лайма;
15. Лабораторна діагностика, лікування та профілактика трихофітії;
16. Епізоотичний моніторинг. Діагностичні критерії для інфекційних хвороб тварин;
17. Епізоотологічне дослідження. Епізоотичне вогнище, неблагополучний пункт і загрозна зона;
18. Лабораторна діагностика, лікування та профілактика лістеріозу;
19. Лабораторна діагностика, лікування та профілактика пастерельозу.
20. Лабораторна діагностика, лікування та профілактика парвовірозу собак;

21. Лабораторна діагностика, лікування та профілактика чуми собак;
22. Лабораторна діагностика, лікування та профілактика правця;
23. Лабораторна діагностика, лікування та профілактика бешихи свиней;
24. Африканська чума та класична чума свиней;
25. Емерджентні та екзотичні інфекції;
26. Віруси їх структура і форма. Репродукція вірусів і її стадії;
27. Антигени бактерій та вірусів (класифікація і роль у забезпеченні протективного імунітету);
28. Резистентність мікроорганізмів. Методи визначення чутливості мікроорганізмів до антибіотиків;
29. Диференціальна діагностика *E. coli* та бактерій роду *Salmonella*;
30. Імунологічні реакції (серологічні, алергічні);
31. Фасціольоз жуйних тварин;
32. Опісторхоз м'ясоїдних;
33. Теніоз – цистицеркоз бовісний;
34. Ехінококоз тварин;
35. Цистицеркоз тунікольний;
36. Дифілоботріоз м'ясоїдних;
37. Монієзіоз овець;
38. Аскарроз свиней;
39. Параскароз коней;
40. Диктіокаульоз жуйних тварин;
41. Езофагостомоз свиней;
42. Трихінельоз;
43. Дирофіляріоз;
44. Стронгілоїдоз свиней;
45. Псороптози тварин
46. Гіподермоз великої рогатої худоби;
47. Гастрофільоз коней;
48. Бабезіози тварин;
49. Токсоплазмоз;
50. Саркоцистоз сільськогосподарських тварин;
51. Визначення та характеристика ЛД₁₀₀, ЛД₅₀ та ЛД₀;
52. Діюча речовина. Розрахунки діючої речовини (скільки грам діючої речовини міститься у 200 мл 20%-ного розчину);
53. Препарати із групи збуджуючих ЦНС, що виявляють місцеву, рефлексорну, резорбтивну дію;
54. Концентрації бактерицидних властивостей етилового спирту;

55. Група снотворних короткої дії що використовують як наркозний засіб;
56. Особливості дії Атропіну сульфату;
57. Характеристика фармакологічної групи Енрофлосацину та Байтрилу;
58. Характеристика фармакологічної групи Гентаміцину сульфат та Стрептоміцину сульфат;
59. Каренція речовин та антибіотикорезистентність;
60. Групи антибіотиків, що використовують у якості хіміотерапевтичних засобів за хронічного перебігу хвороби;
61. Характеристика тіопентал натрію;
62. Інгаляційні наркотичні засоби для наркозу;
63. Ненаркотичні синтетичні анальгетики;
64. Неінгаляційні анестетики;
65. Показання та застосування сульфокамфокаїну;
66. Саліцилати;
67. Нейролептики різних груп;
68. Властивості препарату «фенілджект» (діюча речовина бутадіон);
69. Місцеві анестетики та способи їх використання;
70. Дія на кров амінокапронової кислоти.

Список рекомендованої літератури

1. Рубленко, І. О., Андрійчук, А. В., Зоценко, В. М., Тарануха, С. І., Островський, Д. М. Ветеринарна мікробіологія. Методичні рекомендації для самостійного вивчення тем з курсу "Ветеринарна мікробіологія з основами вірусології". – 2019, Біла Церква. – 45 с.
2. Зоценко В.М., Рубленко І.О., Білан А.В. та ін. Ветеринарна мікробіологія: посібник. – Біла Церква, 2017 – 184 с.
3. Рубленко І.О. Чутливість мікроорганізмів до антибіотиків / Sensitivity of microorganisms to antibiotics / Науково-методичні рекомендації для забезпечення практичної та самостійної роботи фахівців лабораторій та науково-дослідних установ ветеринарної медицини, викладачів та студентів факультетів ветеринарної медицини ВНЗ / І.О. Рубленко, А.Leblon, С.Prouillac, Z.Djelouadji. В.С. Шаганенко, Р.В. Підборська // Біла Церква, World Organisation for Animal Health (OIE), VetAgro Sup. – 2017. – 48с.
4. Rachel Watson. General Microbiology by Rachel Watson http://www.freebookcentre.net/medical_text_books_journals/microbiology_ebooks_online_texts_download_1.html.
5. David M. Rollins, D.M. Rollins and S.W. Joseph Pathogenic microbiology. <https://science.umd.edu/classroom/bsci424/Lectures/LectureSummaryList.htm>.

6. Інфекційні хвороби в клінічній практиці. 2013. https://www.ucsfcmecme.com/2013/slides/MDM13K01/MDM13K01Infectious_Disease_Syllabus.pdf
7. Інфекційні хвороби котів : навч. посіб. / О. Є. Галатюк, О. О. Передера, І. В. Лавріненко, І. А. Жерносик. – Житомир: Полісся, 2016. – 132 с.
8. Інфекційні хвороби собак : навч. посіб. / О. Є. Галатюк, О. О. Передера, І. В. Лавріненко, І. А. Жерносик. – Житомир : Рута, 2018. – 276 с.
9. Інфекційні хвороби тварин з везикулярним синдромом: Навч. Посібник / Л.Є. Корнієнко, В.О Бусол, В.В. Недосєков та ін. – За ред. Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква: Білоцерків. держ. аграр. у-т, 2011. – 272 с.
10. Іовенко А.В. Повільні інфекції тварин / А.В. Іовенко, О.Г. Гуменний // Навчальний посібник. – Миколаїв, 2016. – 92 с.
11. Транскордонні хвороби тварин з основами стемпінг-ауту: Навчальний посібник / В.В. Недосєков, В.В. Мельник, В.В. Макаров. – Херсон: Грінь ДС, 2015. – 336 с.
12. Протозойні хвороби м'ясоїдних тварин / О. А. Дубова, Д. В. Фещенко, Т. І. Бахур та ін.; за ред. О. А. Дубової. – Біла Церква, 2019. – 254 с.
13. Дирофіляріоз: навчальний посібник / Л. М. Соловйова, Л. П. Артеменко, А. А. Антіпов, Т. І. Бахур // Біла Церква: ТОВ „Білоцерківдрук”, 2018. – 56 с.
14. Токсокароз собак і котів: навчальний посібник / Т.І. Бахур, А.А. Антіпов, В.П. Гончаренко, Л.М. Соловйова. – Біла Церква, 2018. – 54 с.
15. Ветеринарна протозоологія: Навчальний посібник – 2-ге вид., переробл. та допов. / О.Ф. Манжос, І.І. Панікар, А.А. Антіпов, І.В. Пивоварова. – Біла Церква, 2018. – 214 с.
16. Хмельницький Г.О., Духніцький В.Б. . Ветеринарна фармакологія. – Київ. – 2017. – 571 с.
17. Veterinary Pharmacology and Therapeutics, 10th Edition / Edited by Jim E. Riviere , Mark G. Papich. – 2017, Wiley-Blackwell. – 1552 p.
18. Ветеринарні препарати. Довідник. / Канюка О.І., Харів І.І., Гунчак В.М., Гуфрій Д.Ф. Львів Видавництво ПП «Бодлак», 2015. – 642 с.

3.2. Перелік основних питань із «Діагностики, профілактики та лікування акушерських, внутрішніх та хірургічних хвороб тварин»

для підготовки до здачі вступних іспитів:

1. Загальна профілактика хвороб тварин. Аналіз годівлі та якості кормів;
2. Диспансеризація та її значення у профілактиці хвороб тварин;
3. Травматичний перикардит та його диференціація від ретикулоперитоніту;
4. Диференціальна діагностика хвороб міокарда;
5. Класифікація пневмоній. Діагностичні та лікувальні алгоритми за катаральної бронхопневмонії та її профілактика;
6. Хвороби передшлунків у ВРХ: діагностика та лікування;
7. Класифікація хвороб коней з синдромом колік. Загальні правила діагностики та лікування;
8. Основні синдроми за хвороб печінки;
9. Гепатодистрофія: етіологія, патогенез, симптоми, діагностичні та лікувальні алгоритми. Профілактика хвороб печінки;
10. Сечокам'яна хвороба у домашніх тварин: етіологія, симптоми діагностичні та лікувальні алгоритми;
11. Кетоз корів: етіологія, патогенез, симптоми, діагностика, лікування та профілактика;
12. Остеодистрофія: етіологія, патогенез, симптоми, діагностика, лікування та профілактика;
13. Післяродова гіпокальціємія: етіологія, патогенез, симптоми, діагностика, лікування та профілактика;
14. А-гіповітаміноз: етіологія, діагностика, лікування та профілактика;
15. D- гіповітаміноз; етіологія, патогенез, симптоми, діагностика, лікування та профілактика;
16. Класифікація шлунково-кишкових хвороб новонародженого молодняку. Етіологія, патогенез, симптоми диспепсії;
17. Основні напрями лікування та профілактики шлунково-кишкових хвороб новонародженого молодняку;
18. Імунодефіцитний стан новонародженого молодняку;
19. Аліментарна анемія і гіпоглікемія поросят;
20. Загальні правила діагностики та лікування отруєнь;
21. Масові кон'юнктиво-кератити у великої рогатої худоби: етіологічні та технологічні чинники, лікувально-профілактичні заходи;
22. Некробактеріозні ураження кінцівок у великої рогатої худоби: етіологічні та технологічні чинники, профілактичні заходи;
23. Специфічна хірургічна інфекція (актиномікоз, ботріомікоз, правець) ;
24. Профілактика хірургічної інфекції у тварин;
25. Травматизм у тварин: класифікація і профілактика;
26. Молекулярно-біологічні основи кісткового метаболізму;
27. Фармакологічні засоби корекції запальних процесів;

28. Онкопатологія у тварин: клініко-патоморфологічна класифікація та методи лікування;
29. Ламініти у великої рогатої худоби;
30. Фармакологічні засоби анестезіологічного забезпечення діагностичних і лікувальних заходів у тварин;
31. Види знеболювання, їх класифікація та характеристика;
32. Нейролептаналгезія як елемент анестезіологічного забезпечення;
33. Моніторинг анестезованих тварин і фармакологічні засоби для загального знеболювання;
34. Біологія ранового процесу;
35. Видові особливості загальних процесів і патогенетичні засоби їх лікування;
36. Класифікація ран, методи контролю перебігу ранового процесу та лікування;
37. Класифікація хвороб кісток і молекулярно-біологічні механізми регенеративного остеогенезу;
38. Травма і травматизм (поняття, класифікація, профілактичні заходи);
39. Дегенеративно-дистрофічні хвороби суглобів (артрози, остеохондрози, дисплазії);
40. Зупинка кровотечі та боротьба з крововтратою;
41. Хірургічна інфекція: класифікація, патогенез, основні принципи профілактики і лікування;
42. Абдомінальна хірургічна патологія: класифікація, видові особливості нозологічних форм, методи лікування;
43. Методи лікування переломів кісток;
44. Хвороби суглобів: класифікація, етіологія, патогенез і лікування артритів;
45. Хвороби очей: класифікація, етіологія, патогенез і лікування кон'юнктивітів і кератитів;
46. Проблеми хірургічної патології у корів на молочних фермах;
47. Хвороби ратиць у великої рогатої худоби;
48. Хвороби копит у коней;
49. Діагностика хвороб кінцівок;
50. Хвороби шкіри: класифікація, екзема, дерматити, піодермії.
51. Трансплантація ембріонів.
52. Технологічні особливості штучного осіменіння свиней.
53. Технологічні особливості штучного осіменіння корів.
54. Технологічні особливості штучного осіменіння кіз і овець.
55. Гіпоталамо-гіпофізарна система регуляції репродуктивної функції самок.
56. Акушерська диспансеризація.
57. Гінекологічна диспансеризація.
58. Кесарів розтин.
59. Гормональна функція яєчників.

60. Хвороби яєчників.
61. Функція та видові особливості придаткових статевих залоз самців.
62. Патології матки.
63. Екзо- та ендофактори впливу на статеву циклічність.
64. Фізіологія та видові особливості родів.
65. Фактори зниження заплідненості самок.
66. Методи та фармакозабезпечення лікування корів за метриту.
67. Мастит.
68. Затримання посліду.
69. Профілактика неплідності самок.
70. Діагностика вагітності.

Список рекомендованої літератури

1. Ветеринарна клінічна біохімія: підручник / [Левченко В.І., Влізло В.В., Кондрахін І.П. та ін.]; за ред. В.І.Левченка і В.В. Влізла – Біла Церква, 2019. – 416 с.
2. Клінічна діагностика внутрішніх хвороб тварин / [В.І. Левченко, В.В. Влізло, Кондрахін І.П. та ін.]; за ред. В.І. Левченка. І В.М. Безуха – Біла Церква, 2017.
3. Лабораторне дослідження крові тварин та інтерпретація його результатів / [Левченко В.І., Головаха В.І., Сахнюк В.В. та ін.]; за ред. В.І. Левченка і В.М. Безуха. – Біла Церква, 2015. –136 с.
4. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин: навч. посібник / [Ібатуллін І.І., Чигрин А.І., Отченашко В.В. та ін.]; за ред. акад.міка НААН України І.І. Ібатулліна. – Житомир: Полісся, 2016. – 442 с.
5. Лабораторна ветеринарна токсикологія: Навч. посібник / [В.І. Левченко, А.В. Розумнюк, Ю.М. Новожицька та ін.]. – Біла Церква, 2012. – 216 с.
6. Власенко В.М. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія/ В.М.Власенко, Л. А.Тихонюк, М. В Рубленко/ – Біла Церква, 2006. — 544 с.
7. Гамота А.А. Пухлини тварин: етіологія, патогенез, діагностика, комплексна терапія /А.А.Гамота, В.І.Завірюха, Я.Г.Крупник, А.Р.Мисак. – Львів: Галицька видавнича спілка, 2007. – 165 с.
8. Панько І.С. Загальна ветеринарна хірургія. / І.С.Панько, .Власенко, М.В.Рубленко та ін.; за ред. Панько І.С. (видання друге. доп. і пре роб) – 2007. – 531 с
9. Рубленко С.В. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія: Методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи студентів з модуля „Характеристика місцевих анестетиків для ветеринарної хірургії” / С.В. Рубленко.– Біла Церква, 2004.– 11 с.

10. Erin Malone, University of Minnesota Large Animal Surgery – Supplemental Notes. – 2019. <https://open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/large-animal-surgery-supplemental-notes>
11. Фармакологічне забезпечення інтенсивного відтворення корів / С.А. Власенко, Ю.М. Ордін, І.М. Плахотнюк та ін. – Біла Церква, 2019. – 153 с.
12. Фізіологія та патологія молочної залози / А.В. Березовський, М.І. Харенко, В.Й. Любецький та ін. – К.: ДІА, 2018. – 476 с.
13. Фізіологія та патологія розмноження дрібних тварин / А.В. Березовський, М.І. Харенко, С.П. Хомин та ін. – Житомир: Полісся, 2017. – 392 с.
14. Власенко С.А. Комплексне лікування корів за метриту із застосуванням антисептиків на полімерній основі та дезагрегантів: методичні рекомендації для спеціалістів і магістрів з ветеринарної медицини / С.А. Власенко, М.В. Рубленко. – Біла Церква, 2015. – 25 с.
15. Власенко С.А. Родорозріщаючі операції у корів: метод. рекомендації / С.А. Власенко, С.В. Рубленко, О.В. Єрошенко, І.М. Плахотнюк. – Біла Церква, 2018. – 39 с.
16. А. Josson Протокол штучного осіменіння кобил замороженою спермою: методичні рекомендації для спеціалістів і магістрів з ветеринарної медицини / А. Josson, S. Buff, A. Yeroshenko, S. Vlasenko. – Біла Церква, 2016. – 4 с.
17. Методи стимуляції відтворної функції у свиней: метод. рекомендації / О.А. Бабань, М.В. Вельбівець, Б.П. Івасенко та ін. – Біла Церква, 2018. – 26 с.
18. Патологія молочної залози у корів, овець і кіз: метод. вказівки з курсу «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин» для студентів денної форми навчання за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / І.М. Плахотнюк, С.С. Волков, Б.П. Івасенко, Ю.М. Ордін. – Біла Церква, 2015. – 26 с.

3.3. Перелік основних питань із «Морфологія та фізіологія тварин» для підготовки до здачі вступних іспитів:

1. Біологічне значення запліднення.
2. Ретикуло-ендотеліальна система.
3. Поняття про онтогенез. Основний біогенетичний закон Геккеля.
4. Міотичне ділення клітин.
5. Білок сентизуюча система клітини.
6. Особливості розвитку птахів.
7. Нейроглія. Її гістоструктура та класифікація.
8. Гістоструктура печінки.
9. Морфофункціональна структура молочної залози. Секреція молока.
10. Загальна морфо функціональна характеристика нервової системи та її гістогенез.
11. Анатомічний склад та морфо функціональна характеристика вегетативної нервової системи
12. Морфо-функціональна характеристика лімфатичної системи, її анатомічний склад та зв'язок з кровоносною системою.
13. Морфо-функціональна характеристика органів кровотворення та імунного захисту.
14. Особливості анатомічної будови та розташування центрів соматичної нервової системи.
15. Органи чуття, їх характеристика поняття про аналізатори.
16. Загальна характеристика внутрішніх органів, значення їх у розвитку і життєдіяльності організму, загальні закономірності їх будови.
17. Закономірності будови тваринного організму, основні прояви життя та системи, які їх забезпечують.
18. Загальна характеристика скелета, його будова, поділ на відділи, функціональне значення, вплив умов утримання, годівлі, експлуатації та інших факторів на його розвиток і функціонування.
19. Будова кістки, як органу, хімічний склад, фізичні властивості, розвиток в онтогенезі.
20. Анатомічна будова допоміжних органів м'язів, їх функціональне значення.
21. Вагітність у сільськогосподарських тварин, її характеристика та особливості.
22. Структура і функції м'язів.
23. Склад лімфи, її властивості та фізіологічна роль.
24. Плазма крові, її склад та властивості.
25. Електричні явища в живих тканинах.
26. Органи слуху ссавців.
27. Поняття про рефлекс і рефлекторну дугу.
28. Принцип гомеостазу та показники гомеостазу.
29. Процеси травлення у жуйних тварин та їх регуляція.

30. Завдання фізіології як науки та історія її розвитку.
31. Механізм зсідання крові та фактори, які його обумовлюють.
32. Фізіологія дихання ссавців.
33. Еритроцити, їх кількість, характеристика та фізіологічна роль.
34. Щитоподібна залоза, її гормони та механізм дії.
35. Мембранний потенціал дії та його значення.
36. Основні гемо-динамічні показники та значення судинної системи.
37. Білки та їх значення у живленні організму, регуляція білкового обміну.
38. Особливості функціонування гладких м'язів у тварин
39. Фізіологія обміну речовин і методи його вивчення.
40. Нервова і гуморальна регуляція ендокринних залоз.
41. Дві сигнальні системи дійсності в організмі ссавців.
42. Предмет, завдання фізіології та видатні вчені.
43. Основні функції крові, коагуляторна та антикоагуляторна системи крові.
44. Газообмін в легенях та його регуляція.
45. Склад лімфи та її властивості, теорії утворення лімфи.
46. Вегетативна нервова система та її роль в організмі тварин.
47. Фізіологія м'язової системи, тонус м'язів, види скорочення та сили м'яза.
48. Гемоглобін, його види, властивості і значення в газообміні.
49. Терморегуляція, її фізичні та хімічні механізми.
50. Види біострумів тварин та їх практичне значення для ветеринарної медицини.
51. Гіпоталамо-гіпофізарна система і її значення для живого організму.

Список рекомендованої літератури

1. *Nomina anatomica veterinaria*. Міжнародна ветеринарна анатомічна номенклатура латинською, українською та англійською мовами / В.Т. Хомич, В.С. Левчук, Л.П. Горальський та ін. – К.. 2005. – 387 с.
2. *Анатомія живота: навч. посіб.* / В.З. Сікора, О.О. Устянський, В.Ю. Ільїн [та інші] – Сум. держ. ун-т, мед. ін.-т. – Суми, 2008.– 186 с.
3. *Анатомія свійських тварин (Комплект кодопосібників): Навчальний посібник* / В.К. Костюк, В.С. Левчук. – К.: Аграрна освіта, 2003.– 182 с.
4. Данчук В.В. Пероксидне окиснення у сільськогосподарських тварин і птиці/ В.В. Данчук. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2006.– 192 с.
5. *Анатомія свійських тварин. Практикум: Навчальний посібник* / С.К. Рудик, В.С. Левчук, В.Т. Хомич та ін. - К.: Агропромвидав України, 2000. – 248 с.
6. Новак В.П. Цитологія, гістологія, ембріологія: підручник / В.П. Новак, М.Ю. Пилипенко, Ю.П. Бичков – Київ, 2001.
7. Новак В.П. Цитологія, гістологія, ембріологія: підручник / В.П. Новак, М.Ю. Пилипенко, Ю.П. Бичков – Київ, 2008.

8. Новак В.П. Цитологія, гістологія, ембріологія: навч. посібник / В.П. Новак, А.П. Мельниченко. – Біла Церква, 2005.
9. Новак В.П., Мельниченко А.П., Бевз О.С. Практикум зі спеціальної гістології з курсу «Цитологія, гістологія та ембріологія» для студентів денної форми навчання за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / В.П. Новак, А.П. Мельниченко. О.С. Бевз. – Біла Церква, 2013. – 87с
10. Горальський Л. П., Хомич В. Т., Кононський О. І. Основи гістологічної техніки і морфофункціональні методи досліджень у нормі та при патології. Навчальний посібник. – Житомир: «Полісся», 2005. – 288 с.
11. Ryan Jennings and Christopher Premanandan Veterinary Histology. The Ohio State University. 2017. <https://ohiostate.pressbooks.pub/vethisto/chapter/3-organization-of-connective-tissue/>.
12. Gordon Betts J., Texas Peter DeSaix Tyler, Chapel Hill, North Carolina. Eddie Johnson, Bend, Oregon Anatomy and Physiology. 2013. <https://open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/anatomy-and-physiology> .
13. Мазуркевич А.Й., Трокоз В.О., Карповський В.І., та ін. Фізіологія сільськогосподарських тварин: підручник: видання друге, доопрацьоване. К.: НУБіП України, 2014. – 456 с.
14. Ємельяненко А.А., Порошинська О.А., Ніщеменко М.П., Козій В.І., Стовбецька Л.С., Шмаюн С.С. Навчальний посібник для практичних робіт з фізіології тварин для студентів факультету ветеринарної медицини – Біла Церква. 2019.– 135 с.
15. Кузнецов А.П., Грязних А.В., Сажина Н.В. Физиология иммунной системы. Монография. – Курган, 2015. – 211 с.
16. Reese WO, Erickson NH, Goff JP, Uemura EE, eds. Dukes' Physiology of domestic animals. 13th ed. Ames, IA: Wiley Blackwell; 2015.
17. Методичні рекомендації для оцінки та контролю імунного статусу тварин: Визначення факторів неспецифічної резистентності, клітинних і гуморальних механізмів імунітету проти інфекційних захворювань. / Р.П. Масляно, І.І. Олексюк, А.І Падовський [та ін.]. – Львів, 2010. – 87 с.
18. Мазуркевич А.Й., Карповський В.І., Трокоз В.О., Ніщеменко М.П та ін. Фізіологія тварин. Підручник. – Вінниця. «Нова книга» 2012. – 424 с.
19. Данчук В.В., Ніщеменко М.П Пеленьо Р.А та ін. Довідник загальних і спеціальних методів дослідження крові с.-г. птиці. – Львів. Сполум. 2013.– 248 с.

4. Критерії оцінювання якості знань осіб, що вступають до аспірантури за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина» на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

Підсумкові оцінки			Критерії оцінювання знань
1	2	3	4
А	Відмінно	90-100	вступник до аспірантури виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, дисципліни, передбаченого програмою; засвоїв основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та чіткому трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності
В	Дуже добре	82-89	вступник до аспірантури виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, поставлені перед ним та передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їхнє значення для подальшої професійної діяльності
С	Добре	75-81	вступник до аспірантури виявив загалом добрі знання навчального матеріалу дисципліни за виконання передбачених програмою завдань, але припустив низку помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань із дисципліни; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі навчання

ЗМІСТ

	ст
1. Пояснювальна записка	3
2. Перелік компетентностей для вступників до аспірантури зі спеціальності «Ветеринарна медицина»	5
3. Перелік основних питань	8
3.1. Перелік основних питань із «Діагностики, лікування та профілактики інфекційних та інвазійних хвороб тварин» для підготовки до здачі вступних іспитів	8
3.2. Перелік основних питань із «Діагностики, профілактики та лікування акушерських, внутрішніх та хірургічних хвороб тварин» для підготовки до здачі вступних іспитів	12
3.3. Перелік основних питань із «Морфологія та фізіологія тварин» для підготовки до здачі вступних іспитів	16
4. Критерії оцінювання якості знань осіб, що вступають до аспірантури за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина» на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти	19